

Belavadi Mallamma

Estd. 2007

Sangolli Rayanna

KARNATAKA GOVERNMENT
DEPARTMENT OF COLLEGIATE EDUCATION

**GOVERNMENT FIRST GRADE COLLEGE
KITTUR 591 115**

DT: BELAGAVI STATE: KARNATAKA, INDIA

[AFFILIATED TO RANI CHANNAMMA UNIVERSITY, BELAGAVI]

Rani Channamma

Prof. Maruthi M.
Principal and Editor in Chief

Editorial Board
Dr. Praveen R. Shinde
Oganising Secretary
Prof. R. S. Hulakund
Joint Secretary
Dr. T. B. Kolkar
Convenor
Dr. Anupama Gadad
Editorial Board Member
Prof. Shivaji R. Gudaji
Editorial Board Member

NEW STREAMS IN HIGHER EDUCATION

i

NATIONAL SEMINAR ON NEW STREAMS IN HIGHER EDUCATION

Paper Used : 70 gsm
Copies : 200
Pages : xii+182
Price : 450/-
Cover Design : Prof. Maruthi M.
Printed at : B.G. Printers, Dharwad
Cell : 9845270114
ISBN : 978-93-5311-151-9

Copyright :

All rights are reserved. No part of the seminar souvenir can be produced. Stored or transmitted in any form or by any means without the prior permission of the editors or copyright owners.

First Impression : 2018

Disclaimer

The authors are solely responsible for the contents of the papers. Compiled in this volume. The editors do not take any responsibility for the same in any manner. Errors if any, are purely unintentional. Hence the readers are requested to communicate such errors to the editors to avoid discrepancies in future.

INDEX

Sr.No.	PAPER TITLE	PAGE No
1	MOTOR FITNESS AMONG HIGH SCHOOL BOYS OF DHARWAD DISTRICT Dr. Vijayakumar H., Shri Lakkappa Boodanavar	1
2	A LABYRINTH: THE VIEW OF THE CITY IN ORHAN PAMUK'S THE BLACK BOOK Maulasab A. Makandar	4
3	HIGHER EDUCATION IN INDIA: AN OVERVIEW Dr. Anupama Gadad	7
4	INDIAN HIGHER EDUCATION SYSTEM: CHALLENGES AND SUGGESTIONS Supriya G. K.	15
5	I.C.T. ROLE IN HIGHER EDUCATION Kashibai G. Timmangoudar	19
6	INFORMATION COMMUNICATION TECHNOLOGY (ICT) AND WOMEN EMPOWERMENT Lakshmi M. Paloti	22
7	SYNTHESIS AND CHARACTERIZATION OF FERRITES ; A RESEARCH IN HIGHER EDUCATION M. R. Patil., R. B. Pujeri., M. K. Rendale	25
8	CHALLENGES BEFORE THE INDIAN HIGHER EDUCATION Prof. B. K. Madawal	30
9	NATIONAL EDUCATIONAL POLICIES IN HIGHER EDUCATION Malini Revankar	34
10	HIGHER EDUCATION IN INDIA: CHALLENGES AND OPPORTUNITIES BEFORE HIGHER EDUCATION Miss. Megha G. Patil., Vinodkumar Metri	39
11	A STUDY ON THE CURRENT SCENARIO OF HIGHER EDUCATION SYSTEM IN INDIA-A NEED TO IMPROVE ITS QUALITY Ms. Naziya Patvegar	44
12	CHALLENGES AND OPPORTUNITY BEFORE HIGHER EDUCATION Mr. Pavankumar U. Donkennanavar	48
13	THE CURRENT SCENARIO OF HIGHER EDUCATION SYSTEM IN INDIA Dr. Prabhavathi M. C.	54

41.	ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಎದುರಿಗಿರುವ ಸವಾಲುಗಳು
ಶ್ರೀ ರವಿಶಂಕರ ಕೆ. ಗಡಿಯಪ್ಪನವರ	154
42.	ಜನಪದ ಮತ್ತು ಅಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳು
ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಯರನಾಳ	158
43.	ಜನಪದ ಕಥನಗೀತೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಗಳು
ಡಾ.ಶಿವಸೋಮಪ್ಪ ನಿಟ್ಟೂರು	163
44.	ವಚನಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೌಲ್ಯ
ಡಾ. ಶಿವಸೋಮಪ್ಪ ನಿಟ್ಟೂರು	166
45.	ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಯೋಗ, ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಮತ್ತು ಧ್ಯಾನ
ವನರಾಜ ಬಿ.ಕೆ.	172
46.	ಯೋಗ ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಹತ್ವ
ಡಾ. ಜಯರೇವಣ್ಣ ಎಂ.ವಿ.	175
47.	ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಖಾಸಗೀಕರಣ ಒಂದು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
ಮಾರುತಿ	179

ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಯೋಗ, ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಮತ್ತು ಧ್ಯಾನ

ವಿವರಣೆ:

ನಮ್ಮ ಭಾರತದೇಶವು ಹಲವಾರು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ವಿದೇಶಿಯರಿಗೆ ಗುರುವಿನ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿ, ಪುರಾತನ ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತಹ ಯೋಗಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ, ಶಾರೀರಿಕವಾಗಿ, ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಸದೃಢರಾಗಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ವಿದೇಶಿಯರು ನಮ್ಮದೇಶಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ ಯೋಗಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಯೋಗದ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಭಾರತದೇಶದ ಸರಂಪರಾಗತವಾಗಿ ಬಂದಿರುವಂತಹ ಹಲವಾರು ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವುದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ.

ಯೋಗವೆಂದರೆ ಕೂಡಿಸು, ಜೋಡಿಸು, ಸೇರಿಸು ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಪದಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಯುಜ್ಯತೇ ಅನೇನ ಯೋಗೇಽಂಬುದಾಗಿರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮಗುವಿನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ, ವಯೋವೃದ್ಧರೂಕೂಡಅನುಸರಿಸಬಹುದಾದ ಹಲವಾರು ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವ್ಯಾಯಾಮ, ಯೋಗ ಕ್ರಿಯೆಗಳು, ಯೋಗಾಸನ, ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ, ಧ್ಯಾನಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ, ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ, ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾಗಿ, ಶಾರೀರಿಕವಾಗಿ ಸದೃಢರಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈಗಿರುವ ಯೋಗಮಾರ್ಗವನ್ನು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಅನುಸರಿಸುವುದರಿಂದ ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ. ಇಂದಿನ ಯಾಂತ್ರಿಕ-ತಾಂತ್ರಿಕಯುಗದಲ್ಲಿ ಆಹಾರಕ್ರಮವು ಸರಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಹಾಗೂ ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪಗಳಿಂದ ಮಾನವನ ಜೀವನವು ಅಧೋಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಜಾತಿ, ಮತ, ಭೇದಗಳಿಲ್ಲದೇ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜದ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ರೈತನು ಬಿತ್ತನೆಗಾಗಿ ಸಾಲವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಕೃಷಿಯನ್ನು ನಂಬಿರುತ್ತಾನೆ. ಅಚಾತುರ್ಯದಿಂದ ಫಸಲು ಫಲಿಸುವುದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಖಿನ್ನತೆಗೊಳಗಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯೋಗದ ಮೂಲಕ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಸದೃಢನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಯೋಗವು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಯೋಗೇಚಿತ್ತವೃತ್ತಿ ನಿರೋಧಃ ಅಂದರೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ಆತಂಕ, ದುಗುಡಗಳನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಏಕಮುಖವಾಗಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದನ್ನೇ ಯೋಗವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಯೋಗವೆಂದರೆ ಮಾನವಜೀವನದ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಅನುಭವವೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೇನಿಲ್ಲ. ಅದು ಒಂದು ಪರಿಪೂರ್ಣ ಮಾನವ ವಿಜ್ಞಾನವಾಗಿದೆ. ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ಶರೀರವನ್ನು ಜೋಡಿಸಬೇಕು. ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಜೀವಾತ್ಮ ಮತ್ತು ಪರಮಾತ್ಮವನ್ನು ಜೋಡಿಸಬೇಕು. ಜೀವವು ಜಗತ್ತಿನಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಜಗತ್ತು ಪಂಚಭೂತಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಇವುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಮಾನವನು ತನ್ನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಯೋಗದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ.

ವಿಷಯ ನಿರೂಪಣೆ:-

ಯುಜ್ಯತೇ ಅನೇನ ಇತಿಯೋಗಃ ಕೂಡಿಸು, ಜೋಡಿಸು, ಸೇರಿಸು ಮುಂತಾದ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಯೋಗವನ್ನು ಹಲವಾರು-ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಕರ್ಮಯೋಗ, ಭಕ್ತಿಯೋಗ, ಜ್ಞಾನಯೋಗ ಮತ್ತು ರಾಜಯೋಗಗಳಾಗಿವೆ.

ಕರ್ಮಯೋಗ:- ಯಾವುದೇ ಫಲ ಅಪೇಕ್ಷೆಗಳಿಲ್ಲದೆ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನವಾಗಿರುವುದು

ಭಕ್ತಿಯೋಗ:- ತನ್ನ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತಲ್ಲೀನವಾಗಿರುವುದು.

ಜ್ಞಾನಯೋಗ:- ನೋಡುವುದು ಮತ್ತು ಕೇಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಅನುಸರಿಸುವ ಉತ್ತಮ ಮಾರ್ಗ. ಹಾಗೂ ಸ್ವ-ಅಧ್ಯಯನ.

ರಾಜಯೋಗ ಮತ್ತು ಅಷ್ಟಾಂಗ ಯೋಗ:-

ಯಮ- ಅಹಿಂಸೆ, ಸತ್ಯ, ಆಸ್ತೇಯ, ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ, ಅಪರಿಗ್ರಹ

ನಿಯಮ - ಶೌಚ, ಸಂತೋಷ, ತಪಸ್ಸು, ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ, ಈಶ್ವರಪ್ರಣಿಧಾನ

ಆಸನ - ಸ್ಥಿರಂ ಸುಖಂ ಆಸನಂ. ಸ್ಥಿರವಾದ ಭಂಗಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಆನಂದವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು.

ವನರಾಜ ಬಿ.ಕೆ., ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು-560018.

ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ-ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣವಿಂಡೇ ನಾಣ್ಯದವರಡು ಮುಖಗಳಿದ್ದಂತೆ ಒಂದನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿದರೆ, ಇನ್ನೊಂದುತಾನಾಗಿಯೇ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವಾಗುತ್ತದೆ. ಮನಸ್ಸನ್ನುನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಸಾಧನವಿದು.

ವ್ಯಾಕಾರ-ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸುವುದು ಪಂಚಭಾಷ್ಯನೇಂದ್ರಿಯ ಮತ್ತು ಪಂಚಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ವ್ಯಾಕಾರ.

ಧಾರಣ-ನೇವನದವಿಂದುಉನ್ನತವಾದಗುರಿಯನ್ನುಧರಿಸುವುದೇ, ಪಾಲಿಸುವುದೇಧಾರಣ.

ಧ್ಯಾನ-ಗುರಿಯ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುವುದೇಧ್ಯಾನ.

ಸಮಾಧಿ-ಧ್ಯೇಯದಗುರಿಯಲ್ಲಿನೇವರನ್ನುಕಾಣುವ ಹಂಬಲವೇ ಸಾಧಕನ ಮುಖ್ಯಗುರಿ.

ಮನ ಏವ ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂಕಾರಣಬಂಧಮೋಕ್ಷಯೋಃ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ವಾಕ್ಯದಂತೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸಾಮಾಜಿಕಜೀವನ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನ ಮಾರ್ಗದ ಮೂಲಕ ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ಬೌದ್ಧಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ಮಾನಸಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ವ್ಯವಸ್ಥಾತ್ಮಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತುಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ (ಭಾವನಾತ್ಮಕ) ಶಿಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಗೆಅನುಕೂಲಕರವಾಗುತ್ತದೆ. ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಮೋಕ್ಷಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ಮರುಷಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸಾರ್ಥಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಯೋಗವು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ - ಪ್ರಾಣಶಕ್ತಿಯ ಮೂಲಕ ಸ್ಥೂಲ ಶರೀರ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ನೀಡುವುದೇ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ, ಪ್ರಾಣಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರಚೋದನೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ 72 ಸಾವಿರ ನಾಡಿಗಳ ಮೂಲಕ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಮಾಡುವುದೇ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ. ಪ್ರಾಣ, ಆಪಾನ, ಉದಾನ, ವ್ಯಾನ, ಸಮಾನ ಈ ಪಂಚ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಸಮತೋಲನದಲ್ಲಿಇಡುವುದರ ಮೂಲಕವೇ ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನು ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ - ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಪಶ್ಯನ್ ಶೃಣನ್ಕೃತನ್ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಅವನ ವೃತ್ತಿ ಹಾಗೂ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೃಷ್ಟಿಯೊಡನೆ ಜೋಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡುವುದು.

ಮಾನಸಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ - ಮನಸ್ಸು ಎಂದರೆ ಆಕಾರವಿಲ್ಲದ್ದು, ಆಕೃತಿ ಇಲ್ಲದ್ದು, ಎಲ್ಲೆಂದರಲ್ಲಿಗೆ ಚಲಿಸುವ ಗುಣವಿದೆ. ಮನಯೇವ ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ಚಂಚಲತೇ ಇತಿ ಮನಃ, ಕ್ಷಮತೇ, ಧೈರ್ಯ, ಸಂತೋಷ, ದುಃಖ ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಗುಣಗಳಿಗೆ ಮನಸ್ಸು ಮುಖ್ಯ. ಇದು ಆಚಾರ್ಯರು ಹೇಳಿರುವ ಹಾಗೆ ಮನುಷ್ಯನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ಎಂಬುದು ಒಂದು ಚಂಚಲ, ಸೂಕ್ಷ್ಮವಸ್ತು, ಮನುಷ್ಯನ ಶರೀರ ಎಷ್ಟೇ ದೃಢವಾಗಿದ್ದರೂ ನಿಶ್ಚಲವಾದ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದೇ ಯಾವ ಕೆಲಸಮಾಡಿದರೂ ವಿಫಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂತಹ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆಂತಃಕರಣವನ್ನು ಅರಳಿಸಲು, ಅವನ ವೃತ್ತಿ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದೊಡನೆ ಹೊಂದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂತೆ ಜೋಡಿಸುವುದೇ ಮಾನಸಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ.

ಬೌದ್ಧಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ- 1. ವಿನ್ಯಾಸ 2. ಕಾರಣ 3. ಕಾರ್ಯ 4. ಉದ್ದೇಶ ಇವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ವಿದ್ಯೆಗೆ ಬೌದ್ಧಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ.

ವ್ಯವಸ್ಥಾತ್ಮಕ ಶಿಕ್ಷಣ -ಪೂರ್ವನಿಯೋಜಿತವಾಗಿ ತಯಾರಿ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರವೇ ವ್ಯವಸ್ಥಾತ್ಮಕ ಶಿಕ್ಷಣ.

ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಶಿಕ್ಷಣ -ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಮೇಲುಕೀಳು ಎಂಬ ಭಾವನೆಗಳಿಲ್ಲದೆ ವಸುದೈವದ ಕುಟುಂಬದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸುವ ಮಾರ್ಗವೇ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಶಿಕ್ಷಣ.

ಉನ್ನತಶಿಕ್ಷಣ - ನಮ್ಮದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣವು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣವಿಲ್ಲದೇ ಹಲವಾರು ದೇಶಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕವಿರುವುದಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣವು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಾರಂಪರಿಕವಾದ ವಿದ್ಯೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ನಮಗೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕೃಷಿ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಯೋಗ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸುವುದು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮೌಲ್ಯಗಳು, ಸೃಜನಶೀಲತೆ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕತೆ, ವೈಚಾರಿಕತೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಮೌಲ್ಯಗಳು ನಮ್ಮ ಶರಣ-ಶರಣಿಯರು ಅನುಸರಿಸುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಪಠ್ಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕೃತ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಜನಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ನೀಡಲು ಚಿಂತಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅನನ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳೀಯ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ವಿಶ್ವತೋಮುಖ ಚಿಂತನೆಯುಳ್ಳ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಯೋಗ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಬೇಕು. ಸರಕಾರಗಳು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುದಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು.

ಉಪಸಂಹಾರ :-

ಯೋಗ, ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ, ಧ್ಯಾನಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಆರೋಗ್ಯವಂತರಾಗಿ ಇರಲು ಹಾಗೂ ದಂಡನೆ ನೀಡುವ ಬದಲು ಯೋಗಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಕ ಮನಃಪರಿವರ್ತನೆ ಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ಹಲವಾರುದೇಶ ವಿದೇಶಗಳಿಂದ ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ನೋಡಿದಂತೆ ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ನೀಡುವುದರ ಬದಲು ಯೋಗ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಕ ಅವರನ್ನು ಸರಿದಾರಿಗೆ ತರುವಂತಹ ವಿಷಯವನ್ನು ಓದಿರುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮ ತಳೆದ ಯೋಗ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಿಂದ ಆಗಮಿಸಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರಪಡಿಸಿ ತಾವು ಅದರಲ್ಲಿ ಅನುರಕ್ತರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕಾದರೆ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಯೋಗಶಿಕ್ಷಣ, ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸತ್ಯ, ಶಕ್ತಿ, ಮೌಲ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂತಃಪ್ರಜ್ಞೆ ಇವುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ರಚನೆಯಾಗಬೇಕು. ಇವುಗಳ ಬೋಧನೆಯಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ಶಿಸ್ತು ಮೂಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೌಲ್ಯವು ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆರಿಸುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಕನಾದವನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದಡೆಗೆ ಸಾಗಲು ಒಲವನ್ನು ತೋರಬೇಕು. ಅಂತಃಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಶಿಕ್ಷಣವು ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ತಳಹದಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾನವೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪಠ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಜ್ಞಾನ, ಕೌಶಲ್ಯ, ಶಾಂತಿ, ಪರಿಸರದ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮತ್ತು ಸೌಜನ್ಯ ಇವುಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯ ಭದ್ರ ಋನಾದಿಯ ಅಡಿಪಾಯವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗುತ್ತದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮಗ್ರಯೋಗ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಕೆಲವು ತೊಡಕುಗಳಿವೆ. ಭಾಷೆ, ಧರ್ಮ, ಕಾರ್ಮಿಕ-ಉದ್ಯಮಿ, ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿ-ಅಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿ ಮುಂತಾದ ಅಂಶಗಳಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮರಸ್ಯ ಹೆಣೆಯಬೇಕಾದರೆ ಇದು ಶಿಕ್ಷಕರಿಂದ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ಜಾತಿ ಜಾತಿಗಳ ನಡುವೆ, ಧರ್ಮ ಧರ್ಮಗಳ ನಡುವೆ, ಸಮುದಾಯ ಸಮುದಾಯಗಳ ನಡುವೆ ಇರುವ ಭಿನ್ನತೆ ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಿ ಸರ್ವಸಮ್ಮತವಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ದೊರೆಯುವಂತಾಗಬೇಕು. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನತೆಯನ್ನು ಮರೆತು ಸಮಗ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಐಕ್ಯತಾ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಯೋಗದ ಮೂಲಕ ಆರೋಗ್ಯವಂತ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಸದೃಢಮನಸ್ಸುಳ್ಳ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಹಾಗೂ ಸದೃಢ ಸಮಾಜವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದಿನ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಯೋಗಶಿಕ್ಷಣವು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು:

ಯೋಗಶಾಸ್ತ್ರ

ಶಾಸ್ತ್ರ - ಪ್ರೊ.ಮರಿ-ಅಜಿತ್‌ಕುಮಾರ್

ಯೋಗಾಸನ-ಡಾ.ನಾಗೇಂದ್ರ

ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿಚಾರ-ಡಾ.ಸುರೇಶ್

ಭಾರತೀಯತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ- ಸರ್ವಪಲ್ಲಿಡಾ.ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ

ಸಮೂಹ ಶಿಕ್ಷಣ -ಡಾ.ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ

ಯೋಗ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ - ಬಿ.ಕೆ.ಎಸ್.ಅಯ್ಯಂಗಾರ್

ಯೋಗ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ-ಡಾ.ಚಂದ್ರಶೇಖರ್

ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಮನದೇವರು

